

Swedbank AS

Paveiktais finanšu noziegumu novēršanas
un apkarošanas jomā banku līmenī

BANKAS PROFILS

Bankas apraksts

Akciju sabiedrība “Swedbank” (turpmāk Swedbank) ir lielākā banka Latvijā, kas sniedz universālas bankas pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem un kuru par savu finanšu partneri ir izvēlējušies gandrīz 1 miljons Latvijas iedzīvotāju un vairāk nekā 71 000 vietējo uzņēmumu. Tā kā Swedbank fokusējas uz Latvijas klientu apkalpošanu, starptautisko klientu īpatsvars klientu portfelī vēsturiski nekad nav pārsniedzis 1%.

Swedbank ir nozīmīgs valsts ekonomikas un reģionālās attīstības virzītājspēks, kas nodrošina nepārtrauktu finanšu pakalpojumu pieejamību, piedāvājot klientiem atbalstu, ko sniedz moderni digitālie pašapkalpošanās rīki, plašākais zvanu centrs un bankomātu tīkls katrā Latvijas novadā, kā arī filiāles ikvienā nacionālās un reģionālās nozīmes pilsētā.

Swedbank ir uz klientu vajadzībām orientēta banka, kuras stratēģija balstās uz četrām pamatnostādnēm: pieejama, pilna servisa banka; uz klientu vajadzībām balstīts piedāvājums; augsta izmaksu efektivitāte; zems risks.

Kredītreitings

Swedbank mātes uzņēmuma Swedbank AB (Zviedrija) kredītreitings uz 30. jūniju 2017. gada (ilgtermiņa) ir šādi:

- Moody's: Aa3;
- Standard & Poors: AA-;
- Fitch: AA-.

Akcionāru struktūra

Swedbank ir Latvijā reģistrēta kredītiestāde ar meitasuzņēmumiem Swedbank Līzings SIA, Swedbank Atklātais Pensiju Fonds AS, Swedbank Īpašumi SIA un HL Līzings SIA. Swedbank AS Latvija ir Zviedrijas Swedbank AB (publ) pilnībā piederošs meitasuzņēmums.

Swedbank AB akcionāri

2017. gada 30. jūnijā

Desmit lielākie akcionāri (sagrupēti saskaņā ar Euroclear*)	A-shares	Holdings %
Sparbanks-Gruppen - Members**	107 240 591	9.47
Folksam	79 371 743	7.01
ALECTA PENSIONS FÖRSÄKRING	54 698 300	4.83
AMF - Försäkring och Fonder	51 726 488	4.57
Sparbankstiftelser - Not Sparbanks-Gruppen	45 647 480	4.03
Swedbank Robur fonder	43 851 765	3.87
SEB Investment Management	20 525 864	1.90
JPM CHASE NA	20 638 284	1.82
CBNY-NORGES BANK	18 592 585	1.64
SWEDBANK AB	18 376 207	1.62
10 lielākie akcionāri	461 669 307	40.78
Kopā	1 132 005 722	
Akcionāru skaits		297 567

* Ar mazajiem burtiem ir apzīmēti sagrupētie īpašnieki, savukārt ar lielajiem burtiem - negrupētie īpašnieki.

** Uzņēmumi, kuri apvienoti grupā Sparbanks-Gruppen, atrodami šajā vietnē: www.foreningenssparbanksintressenter.se/ (zviedru valodā).

BIZNESA MODEĻA IZMAIŅAS, KAS VEIKTAS, LAI NODROŠINĀTU NILLTF ATBILSTĪBAS STANDARTU IEVĒROŠANU

(norāda ievērojamas, nozīmīgas un ar būtisku ietekmi)

Transakciju īpatsvars ieņēmumos

Swedbank savā teju 200 gadu pastāvēšanas vēsturē vienmēr ir bijusi universālā modeļa banka iedzīvotājiem un uzņēmumiem, līdz ar to transakcijas ir viena no ieņēmumu struktūras sastāvdaļām. Ieņēmumu struktūra pēdējo gaidu gaitā ir stabila - neto maksājumu komisijas veido -8% no kopējiem ieņēmumiem.

Tūkst. EUR	2015	2016	H1 2017
Neto maksājumu komisijas	14 124	14 540	7 629
% no komisiju ieņēmumiem	21%	22%	23%
% no kopējiem ieņēmumiem	8%	8%	8%
Neto komisiju ieņēmumi	67 178	66 951	33 102
% no kopējiem ieņēmumiem	36%	36%	37%
Kopējie ieņēmumi	185 168	186 583	89 698

Fokuss uz vietējiem klientiem

Swedbank klientu vidū nav čaulas uzņēmumu. Starptautiskie klienti Swedbank klientu portfelī vēsturiski ir bijuši un arī šobrīd ir mazāk kā 1% no visu klientu skaita. Nerezidentu apkalpošana nav tikusi attīstīta kā noteikts biznesa virziens, turklāt, pārskatot savu biznesa stratēģiju, 2016. gadā Swedbank pilnībā pārtrauca pakalpojumu sniegšanu visiem starptautiskajiem klientiem, kuri reģistrēti ārpus Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) vai valstīs ar necaurspīdīgu patieso labuma guvēju informāciju, un kuriem nav saiknes ar Latviju.

Tādejādi Swedbank kopējā depozītu struktūrā nerezidentu depozītu īpatsvars ir krities no 11% 2016. gada 30. jūnijā uz 4% 2017. gada 30. jūnijā. Vienlaicīgi kopējais depozītu apjoms bankā tajā pašā laikā ir audzis par 1%, pateicoties Latvijas mājāsaimniecību augošiem uzkrājumiem.

Iekšējā kontrolē noris pilnveidojumi pēc FKTK norādījumiem

2016. gadā FKTK veica Swedbank iekšējās kontroles sistēmas efektivitātes pārbaudi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā. Balstoties uz pārbaudes rezultātiem, FKTK un Swedbank ir noslēgusi administratīvo vienošanos, kas ietver arī pasākumus konstatēto nepilnību novēršanai un iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai un pilnveidošanai 2017. gada laikā. Izmaiņu ieviešana norit atbilstoši izstrādātajam plānam.

¹ FKTK Klientu padziļinātās izpētes normatīvie noteikumi kredītiestādēm un licencētām maksājumu un elektroniskās naudas iestādēm 1.8. punktu čaulas kompānijas definīcija ir sekojoša:

1.8. čaulas kompānija – kompānija, kurai raksturīga viena vai vairākas šādas pazīmes:

1.8.1. nav pierādāma kompānijas saistība ar faktisku saimniecisko darbību un kompānijas darbība veido mazu vai neveido nekādu ekonomisko vērtību, un kredītiestādes rīcībā nav dokumentāras informācijas, kas pierāda pretējo;

1.8.2. kompānija nesagatavo un neiesniedz kompetentajām pārraudzības institūcijām gada finanšu pārskatus par savu darbību;

1.8.3. kompānijai nav fiziskas darbības vietas, bet tikai pasta kastīte vai saziņas adrese.

Universālās vietējo klientu bankas modeļa turpināšana

Swedbank turpinās īstenot universālās bankas stratēģiju, kura ir balstīta uz bankas vīziju sniegt iedzīvotājiem, uzņēmumiem un sabiedrībai izaugsmes iespējas, vienlaicīgi veicinot sabalansētu un ilgtspējīgu finansiālo situāciju. Ikdienas finanšu pakalpojumu videi strauji mainoties, turpinās gan bankas iekšējā digitalizācija, gan klientu vēlme pakalpojumus saņemt digitālajos kanālos. Atbilstoši attīstības fokuss tiek likts uz produktu un to izplatīšanas kanālu digitalizāciju, kā arī IT sistēmu stabilitātes nodrošināšanu. Tāpat tiek pilnveidotas darbinieku kompetences, lai tie spētu sniegt klientiem atbalstu ar augstu pievienoto vērtību, vienlaikus spējot izvērtēt visus riska un atbilstības faktoros.

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

Swedbank regulāri aktualizē iekšējās kontroles sistēmas procedūras, lai nodrošinātu atbilstību izmaiņām normatīvajos aktos un industrijas aktualitātēm.

Pārraudzības un atbilstības kontroles funkcijas stiprināšana

Arī 2016. un 2017. gadā šajā jomā ir veiktas nozīmīgas aktivitātes, tostarp ieviesti jauni procesi, kontroles mehānismi un vairāk nekā divas reizes palielināts Klientu darījumu uzraudzības daļas un Klientu sadarbības atbilstības daļas darbinieku skaits. Būtiski paaugstinātas prasības pārraudzības un atbilstības kontroles darbinieku kvalifikācijai. 2017. gadā ir izveidota arī Klientu sadarbības atbilstības komiteja, kas atsevišķos gadījumos lemj par sadarbības uzsākšanu vai sadarbības izbeigšanu ar noteiktām klientu kategorijām.

Pilnveidota atbilstības kontroles funkcija, tai skaitā, ieviešot Swedbank procedūrās un iekšējās kontroles procedūrās 2016. gadā Kredītiestāžu likumā un citos normatīvajos aktos NILLTFN jomā izvirzītās prasības.

ANO, ES sankciju atbilstības politika

Swedbank nodrošina ANO un ES sankciju ievērošanu, kā arī uzskata par saistošām OFAC sankcijas. Swedbank Grupas līmenī ir izveidota iekšējā politika sankciju režīmu atbilstības nodrošināšanai. Turklāt Swedbank Grupā ir atsevišķa specializēta vienība Sankciju vadība (Sanction Officer), kuras atbildībā ir informēt par izmaiņām sankcijās, konsultēt neskaidrību jautājumos, kā arī piedalīties Swedbank Grupas līmeņa sankciju atbilstības nodrošināšanas politiku izstrādāšanā.

IEKŠĒJĀ KONTROLE

Jaunami klientu NILLTF riska novērtēšanā

Rūpējoties par zīmola reputāciju, Swedbank mērķtiecīgi stiprina savas aktivitātes, kompetences un resursus NILLTF riska novērtēšanas jomā.

2016. gadā Swedbank apstiprināja NILLTF stratēģiju un noteica pieļaujamos riska ekspozīcijas limitus, kas precīzi definē dažādus zema riska līmeņa rādītājus. 2017. gadā Swedbank ir būtiski pārskatījusi klientu riska novērtēšanas principus atbilstoši aktualitātēm NILLNTF novērtēšanas jomā. Ir izveidots jauns klienta NILLTF riska novērtēšanas skaitliskais modelis, kurā tiek ņemti vērā gan FKTK noteikumos norādītie kritēriji, gan arī pašas bankas definītie.

Padziļinātās izpētes principi

2017. gadā 1. ceturksnī pārskatīti principi, pēc kuriem tiek veikti padziļinātā izpēte. Lai nodrošinātu standartizētu padziļinātās izpētes veikšanu, ir izstrādāta vienota forma, kurā rezultātus un secinājumus ir nepieciešams dokumentēt.

Vienotas izpratnes veicināšanai, 2017. gadā ir nodrošinātas apmācības personām, kuru pienākumos ietilpst padziļinātās izpētes veikšana.

Jaunu klientu izvērtēšana

Swedbank ir papildinājusi klientu izvērtēšanas procedūras, nosakot papildu pasākumus, kas jāveic gadījumos, kad par klientiem vēlas kļūt personas, kurām piemīt augsts NILLTF risks, kā arī noteikusi, kuros gadījumos ārvalstu pilsonis var kļūt par Swedbank klientu un kuros izņēmuma gadījumos ārvalstīs reģistrēts uzņēmums var kļūt par Swedbank klientu.

Swedbank neizmanto un neplāno izmantot trešo personu (aģentu) pakalpojumu klientu identifikācijai.

DARBINIEKU APMĀCĪBAS

Lai efektīvi nodrošinātu Latvijas normatīvo aktu prasības un bankas noteikto iekšējo procedūru, noteikumu un procesu izpildi attiecībā uz NILLTF riska novēršanu un pārvaldību, 2016. gada beigās un 2017. gadā Swedbank ir veikusi nozīmīgu ieguldījumu darbinieku apmācībā NILLTFN jomā. Ir notikušas vairākas iekšējas un ārējas apmācības.

Tāpat vairākkārtīgi ar savu praktisko pieredzi ir dalījušies Swedbank Grupas NILLTFN jomas vadošie un pieredzējušākie darbinieki.

Atbilstoši plānam 2017. gadam visi Swedbank darbinieki izies apmācības atbilstoši saviem amata pienākumiem. Īpašs uzsvars ir likts uz to darbinieku apmācību, kam ikdienas tiešo darba pienākumu veikšanai nepieciešama dziļāka izpratne par NILLTFN jomu, kā arī darbiniekiem, kas veic klientu padziļinātās izpētes, un darbiniekiem, kuru tiešie darba pienākumi saistīti ar NILLTF risku novērtējumu un kontroli.

Swedbank ir izstrādājusi procedūru, kas regulē darbinieku apmācību, nosakot:

- amatu lomām nepieciešamo kompetences un zināšanu līmeni;
- apmācību regularitāti;
- zināšanu pārbaudes veidus;
- darbinieku tiesības un pienākumus mācību nenokārtošanas gadījumā.

2017. gadā Swedbank, atbilstoši izmaiņām Latvijas normatīvajos aktos un iekšējos procesos, ir veikusi darbinieku apmācību materiālu pārskatīšanu un atjaunošanu.

NEATKARĪGĀS NILLTFN IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS PĀRBAUDES

Veikta ārējā pārbaude

2017. gadā Swedbank ir veikusi iekšējās kontroles sistēmas NILLTFN novēršanas jomā neatkarīgu pārbaudi, piesaistot ārējo auditoru. Pēc neatkarīgās pārbaudes veikšanas banka ir izstrādājusi pasākumu plānu sniegto rekomendāciju ieviešanai.

Iekšējā audita iespējas veikt neatkarīgas pārbaudes

Iekšējais audits ir kontroles funkcijas trešā aizsardzības līnija, kas ir neatkarīga no organizācijas vienībām, ko tā kontrolē. Iekšējais audits Latvijā ir daļa no Swedbank Grupas Iekšējā Audita (turpmāk - GIA) un ir izveidots un strādā saskaņā ar attiecīgajām regulatīvajām prasībām. Audita aktivitātes saistībā ar Swedbank procesiem NILLTF novēršanas jomā ir obligāta daļa no Iekšējā audita gada plāna, kas ir viena no GIA prioritātēm.

GIA aktivitātes NILLTF jomā ietver visus ārējo normatīvo aktu noteiktos aspektus, piemēram, pazīsti savu klientu, ieskaitot patieso labuma guvēju un politiski nozīmīgu personu identifikāciju, NILLTF riska novērtējumu, NILLTF riska pārvaldīšanas stratēģiju, informācijas automatizētu pārbaudi pret sankciju sarakstiem, kā arī klientu kategorizēšanu un darījumu uzraudzīšanu.

GIA izvērtē, vai Swedbank ar NILLTF novēršanu saistījos procesos ir noteikusi un ieviesusi pietiekamu pārvaldību, riska vadības un iekšējās kontroles sistēmas, lai nodrošinātu, ka Swedbank netiek izmantota naudas atmazgāšanai, t.sk. izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un terorisma finansēšanai.

Gadu laikā, sekojot uz riskiem balstītai un cikliskai pieejai, GIA ir plānojis un veicis auditus ar NILLTF novēršanu saistītiem procesiem dažādās Swedbank grupas daļās, ieskaitot Latviju. Auditu rezultāti NILLTF novēršanas jomā tiek vienmēr ziņoti GIA ceturkšņa ziņošanas laikā Swedbank padomei un valdei, kā arī Swedbank AB (publ.) audita komitejai un padomei.

GIA ir resursi ar kompetenci, pieredzi, prasmēm un zināšanām NILLTF jomā, kuras tiek nepārtraukti attīstītas un pilnveidotas,

lai pilnvērtīgi veiktu audita uzdevumus šajā jomā. Visi Iekšējā audita darbinieki Latvijā ir atbildīgi par audita darbu, lai nosegtu ar NILLTF saistītos riskus Swedbank.

Ikgadējā risku novērtējuma un audita plānā 2017. gadam ir plānota virkne audita aktivitāšu NILLTF jomā. 2016. gadā ir veikts klientu izpētes procesa audits, maksājumu uzraudzības audits u.c.

AUTOMATIZĒTAS (IT) SISTĒMAS UN RĪKI

2016. un 2017. gadā ieviestas jaunas programmas maksājumu (Proscan, izstrādātājs Tieto) un klientu bāzes (Watch List Filtering, izstrādātājs Nice Actimize) uzraudzībai un salīdzināšanai ar sankciju sarakstos iekļauto informāciju.

2017. gadā uzsākta jauna darījumu uzraudzības sistēmas (Suspicious Activity Monitoring, izstrādātājs Nice Actimize) ieviešana, kas pilnveidos iespējamo aizdomīgo darījumu identificēšanu.

Ieviestā programma maksājumu uzraudzībai un salīdzināšanai ar sankciju sarakstos iekļauto informāciju nodrošina darījumu analīzi tiešsaistes režīmā.

Uzlabojot efektivitāti, jaunais programmnodrošinājums aizvieto iekšēji izstrādātos risinājumus.

KLIENTU UN BIZNESA VIRZIENU RISKU MAZINĀŠANA

Biznesa virzieni, no kuriem banka ir atteikusies

Swedbank klientu portfeli starptautiskie klienti ir bijuši mazāk kā 1% no visu klientu skaita. 2016. gadā tika pieņemts lēmums atteikties no tādu komersantu apkalpošanas, kuri dibināti ārpus Eiropas Ekonomiskās zonas un kuriem nav tiešu saimniecisku operāciju vai citas saimnieciskas saiknes ar Latviju. Ienākumi no šo klientu segmenta arī līdz pieņemtajam lēmumam veidoja nebūtisku daļu no kopējiem ienākumiem.

Pilnveidota riska novērtēšana

Saskaņā ar FKTK noteikumiem Swedbank ir ieviesusi klientu NILLTF risku novērtējumu, kas nosaka, kādi klienti tiek uzskatīti par paaugstināta riska klientiem. Pēc šo prasību ieviešanas uz atsevišķām klientu grupām, kā piemēram, nerezidentiem un politiski nozīmīgām personām (PNP) tiek attiecinātas stingrākas prasības.

Izmaiņas klientu bāzē pēc jurisdikcijas

2016. gadā tika pieņemts lēmums pilnībā pārtraukt pakalpojumu sniegšanu starptautiskajiem klientiem, kuri rada bankai paaugstinātu risku NILLTF jomā. Tie ir komersanti, kuri reģistrēti ārpus EEZ vai valstīs ar neausrēķinātu patieso labuma guvēju informāciju, un kuriem nav saiknes ar Latviju.

PNP klientu skaita izmaiņas

Pēc izmaiņām normatīvajos aktos 2016. gadā Latvijā un politiski nozīmīgas personas (PNP) definīcijas paplašināšanas, personu skaits, kas uzskatāmi par PNP, ir pieaudzis, līdz ar to arī bankas klientu vidū ir pieaudzis klientu skaits, kas uzskatāmi par PNP. Kopējais Swedbank klientu skaits, kam apstiprināta piederība politiski nozīmīgas personas statusam, ir zem 1500, kas ir mazāk nekā 1% no klientu bāzes.

NILLTF riska līmeņa (scoring) samazinājums klientu vidū

Tā kā Swedbank Latvijā mērķa klienti ir Latvijas rezidenti, tad pamatā Swedbank strādā ar zema riska klientiem. Kā universālai bankai ar labu infrastruktūru, Swedbank klientu portfeli dažādos riska parametros ir dažādi akceptētie riska līmeņi, taču kopumā nebūtiska klientu grupa ietilpst paaugstināta riska kategorijā.

Mērķa tirgi

Swedbank fokusējas uz bankas pakalpojumu nodrošināšanu Latvijas rezidentiem, lai palīdzētu tiem gan savu finanšu pārvaldīšanā, gan arī uzņēmējdarbības attīstībā.

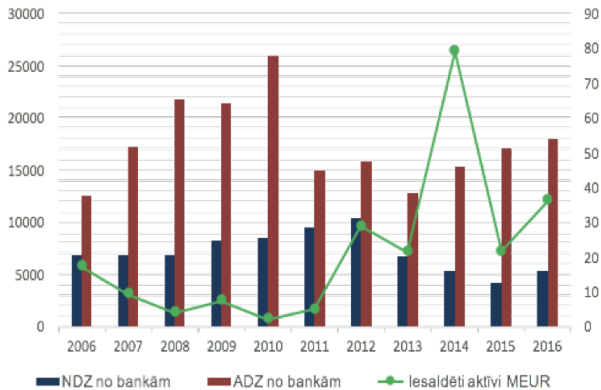
Riska kategorijas*

Pārvaldība

1. Latvijas Republikas rezidenti un Eiropas Ekonomikas zonas rezidenti fiziskas personas, kuru mēneša kredīta plānotais vai faktiskais apgrozījums nepārsniedz 15 000 euro;
2. ārvalstu personas, kas nav Eiropas Ekonomikas zonas rezidenti fiziskas personas, kuru mēneša kredīta plānotais vai faktiskais apgrozījums nepārsniedz 15 000 euro;
3. juridiskas personas un juridiski veidojumi, kuri pamata darbību veic Latvijas Republikā;
4. juridiskas personas un juridiski veidojumi, kuru pamata darbība nav saistīta ar Latvijas Republiku, bet kuri ietilpst publiski zināmā ārvalstu uzņēmumu grupā ar labu reputāciju;
5. fiziskas personas, kuru mēneša kredīta plānotais vai faktiskais apgrozījums pārsniedz 15 000 euro;
6. fiziskas personas, kuras atzīstamas par politiski nozīmīgām personām, to ģimenes locekļi vai ar politiski nozīmīgām personām cieši saistītas personas vai juridiskas personas un juridiski veidojumi, kuru patiesie labuma guvēji ir minētās personas;
7. juridiskas personas un juridiskie veidojumi, kuru pamata darbība nav saistīta ar Latvijas Republiku un kuri neietilpst publiski zināmā ārvalstu uzņēmumu grupā ar labu reputāciju, kā arī loro korespondenti (respondenti);
8. kompānijas, kuras atzīstamas par čaulas kompānijām.

Kontroles dienestam iesniegtie ziņojumi un "iesaldētie līdzekļi"

2006-2016:

Bankas ziņoja 78,922 neparastu darījumu ziņojumus (NDZ) (51%) un 192,787 aizdomīgu darījumu ziņojumus (ADZ) (76%) Kontroles dienestam.

Kontroles dienests «iesaldēja» 232 MEUR aktīvu.